

Marianne Haage

Datum: 2023-08-24

Kommunekolog

Värmdö kommun

134 81 Gustavsberg

[08-570 470 00](tel:08-57047000)

varmdo.kommun@varmdo.se

www.varmdo.se

Bilaga till detaljplan Gustavsgården (fastighet Gustavsberg 1:144 och 1:111 mfl.)

Hänsyn och skydd av träd, skötsel, anläggning av ängar samt bekämpning av invasiva arter

För information om detaljplanen se planbeskrivning och plankarta.

Hänsyn och skydd av träd

Allmänt

Exploateringen hamnar enligt nuvarande förslag på gräsmatta, parkering och grusade aktivitetsytor. Byggnadens placering är utanför skogsdungen då den ska sparas.

Skyddsåtgärder krävs för träd under byggtiden. Sammanfattningsvis får värdefulla träd inte avverkas och rötterna får inte heller skadas, vite bör avtalas i förväg med utförare för skador på träd. Nedan följer detaljer men naturvårdskunnig arborist

behöver tas in innan byggnadsskedet som en del av förprojekteringen.

Innan och under byggnation

Uppfyllnad får inte ske under trädkronor, särskilt inte på grov ek och tall. Hänsyn tas genom att inte skapa tryck på rötterna, det vill säga genom att inte tunga saker, byggställningar eller fordon ställs eller förvaras under trädkronans utbredning med viss marginal. Stängsling under i denna zon är mycket lämpligt under byggtiden för att kunna vidmakthålla detta. **Vite** ska krävas vid överträdelser och behöver avtalas innan byggstart.

Om viss påverkan ändå inte kan undvikas under byggnation beskärs rötter som grävs av omedelbart med rena skarpa snittytor vilka genast täcks över med till exempel markduk. För att vara säker på att tillräcklig hänsyn tas ska man kräva dokumentation och fotodokumentation under arbetsskedet samt vid eventuell upphandling ställa krav på att tillräcklig kompetens finns hos utföraren. Om enstaka träd behöver avverkas ska det ske utanför häckningssäsong (mars-augusti). Den avverkning som ändå krävs är sannolikt delar av lönnallén vilket kräver dispens från Länsstyrelsen.

Avverkade träd ska användas som faunadepåer i området. Då rekreation är vanligt i området bör faunadepåerna inte bestå av hela träd utan stockar på minst fem meter i längd. Kortare stockar ska starkt undvikas såtillvida träden i sig inte är kortare. Korta stockar samlade i hög kan vara en säkerhetsrisk för lekande barn. Långa stockar stabilt placerade bedöms inte utgöra risk jämfört med den naturliga miljön.

En naturvårdskunnig arborist behöver innan arbetet påbörjas se över hur trädskydd ska tillses i detalj innan och under byggskedet för att komplettera denna bilaga.

Skötsel och anläggning av ängar

Trädklädd mark och ängar behöver skötselplan och kommunens översiktliga digitala skötselplan uppdateras därför till en högre detaljnivå för området innan antagande. Mer död ved skulle gynna områdets naturvärden och tillskapande av död ved ska

därför skrivs in som framtida skötselåtgärd (se även om faunadepåer ovan). Även veteranisering av enstaka träd skulle kunna vara positivt. Det innebär att levande yngre träd behandlas för att snabbare få de värdefulla strukturer som äldre träd har. En del grövre träd skulle gynnas av att få lite mer utrymme genom försiktig frihuggning. Frihuggningen kan behöva ske stegvis med flera års mellanrum mellan åtgärder. Ris kan behöva läggas på rotzonen på träd som frihuggs för att inte chocka trädet med plötslig förändring i temperatur vintertid.

För att inte påverka fåglars och pollinatörers födosökmöjligheter ska ängsyta anläggas på fler platser där gräsmatta planeras bli kvar. Genom att höja kvaliteten på dessa ytor kompenseras förlusten av yta av gräsmark. Ängarna ska skötas med årlig slåtter tidigast i slutet av juli. Höet ska samlas upp och tas bort efter cirka två veckor för att inte tillföra marken näring. Vid anläggning av äng tas grässvålen bort och sand tillförs. Därefter sås ängsfröbandning med enbart inhemska arter i mitten av september. Fröblandningens komposition väljs av kommunekolog för att anpassas till platsens förutsättningar. Skötseln första åren kan komma att innefatta åtgärder som att rycka tistlar samt annat som gynnar och möjliggör etableringen.

Bekämpning av invasiva arter

Främmande arter finns i planområdet varav två klassas som invasiva, det vill säga skadliga för inhemsk biologisk mångfald. Vresros växte i backen nära busshållplatsen på Trallbanevägen. I den större skogsdungen fanns oxbär. Lagförslag behandlas nu om att förbjuda vresros och spärroxbär i Sverige. Arterna behöver bekämpas och spridning motverkas.

Innan anläggningsarbetet starar, åtminstone de delar som innefattar masshantering eller annan spridningsrisk, behöver **vresros** bekämpas. Naturvårdsverkets metodkatalog bör följas. Förslag på metod är en kombination av metodkatalogens metod 35 och 33. Kommunekolog eller annan sakkunnig behöver se över slutgiltig metod.

<https://metodkatalog.invasivaarter.nu/methods/35>

<https://metodkatalog.invasivaarter.nu/methods/33>

Plantorna grävs upp med rötterna med grävskopa. Materialet förpackas tätt inför transport till Återvinningscentral för förbränning (inte kompostering eller trädgårdsavfall). Personal på anläggningen bör kontaktas i förväg. Maskinerna behöver rengöras noga på plats innan de används till annat syfte. Rengöring ska ske så att spridning inte sker. Observera att även larvfötter och hjul kan behöva rengöras. Platsen bör täckas med markduk för att förhindra spridning efter borttagningen. Markduken behöver tyngas ner med massor eller på annat sätt anpassat till tekniska krav av byggnationen.

Bekämpning av **oxbär** inkorporeras i skötselplanen.